

ВЕРТЕП

1-ий ПАСТУШОК

Добрий вечір, господарю!
Мир у вашу хату.
Будьте добрі нас прийняти,
Бог вам дасть заплату.

2-ий ПАСТУШОК

Слава Богу!
Мир цій хаті,
Перестаньте сумувати.
Ми із далеку прийшли
І новину принесли.

1-ий ПАСТУШОК

Ми бачили в ясну морозну ніч
Сіяння в небі чисте і звабливе.
Проникло в серце щось до болю рідне,
І ми пішли на те сіяння швидко.
Ми довго йшли, та ми не знали втоми,
Ні разу подих нам не захопило.
Як крила, ноги нас несли все далі
До тої зірки, що манила владно.
Ми зрозуміли – то родився Бог,
Він поведе нас по життю зваливо.
Йому у дар ми віддали серця,
Свою любов і поклоніння щире.

2-ий ПАСТУШОК

Ми були у тій хатині,
Де Ісус лежить на сні.
Довгим світлом і теплом
Сповнене усе кругом.
Пресвятая Мати-Діва
Свого Сина ісповила,
В ясла бідні укладає
І тихесенько співає.
А із пісні б'є тривога –
Була тяжкою дорога!
А якою буде далі –
Чи у муках і печалі,
Чи легкою і ясною?
«Святий Боже, будь зі мною», –
Так Марія промовляє,

Святі сльози утирає.
Утіша старенький Йосиф,
Милосердя в Бога просить,
Щоб їх Ангел схоронив,
В небезпеці захистив.

3-ій ПАСТУШОК

Стільки там людей зібралось!
Славлять диво, те, що сталося.
І багаті, і убогі, і каліки, і здорові
Вірять, що святую силу
Мале Тіло воплотило!

1-ий ПАСТУШОК

Я чую гамір з вулиці!
Ой, браття, то Ірод-цар
З вояками! Ховайтесь.
(Ховаються. Входить Ірод з воїнами.)

ІРОД

Які новини в моїм царстві?

2-ий ВОЇН

Новина, царю, в царстві є –
І непростя, бо на твоє
Могутнє ім'я посягнули.
Родився новий цар, і чули,
Що Богом послане Дитя
Вже покорило всі серця.

ІРОД

Я – цар юдейський! Не дозволю
Мою тут владу применшити
Чи моє ім'я повторити
Нешанобливо, без покори.
Ніхто й ніколи! Я тут цар!
Я цього світу володар!
І свою владу не порушу,
Усіх зігну, усіх примушу
Мені коритись! Ти сказав,
Дитя святее народилось?
А, може, це тобі приснилось?

1-ий ВОЇН

Та ніби ні!

ІРОД

Тоді до зброї! Весь мій край,
Кожен куточок обшукайте!
Хлоп'ят дворічних приведіть
І всіх доценту постинайте!
Хай не здригається ваш меч,
Нехай летять голівки з плеч!
Щоб не прослизнуло дитя,
Бо не видати й вам життя!
*(Ірод з вояками виходять. Входить
хлопчик у довгій білій сорочечці із
запаленою свічкою.)*

ХЛОПЧИК

Ми душечки дрібні, дрібні,
Загинули в життя весні.
У темну ніч великий біль
Упав на білу постіль,
І матінка зламала руки,
І серце трісло від розпуки,
Невинну кров ми пролили,
А ще й на світі не жили.
(Хлопчик виходить.)

ІРОД

Які новини в моїм царстві?

2-ий ВОЇН

Які новини? Великий царю!
Твоя сваволя меж не знає.
Не в силі, серце не приймає
Твою жорстокість.
Царю, царю...
Мій меч дітей не скривдить. Ні!
А ти горітимеш в огні,
В смолі кипітимеш, проклятий,
А більш не будеш панувати!
(Входять два козаки)

1-ий КОЗАК

Ісус – не князь, а вічний Бог,
Той, хто панує без тривоги.
І ти боїшся того Бога,
Тому лиха твоя тривога,
І люд невинний ти караєш,
Невинну кров ти проливаєш!

2-ий КОЗАК

Тож за свої страшні злочинства
Ти згинеш, Іроде, навік.
Бо справедливий чоловік,
Той, хто в вертепі народився,
Ввійшов у душі наші міцно!

ІРОД

Ви що? Що ви задумали?

1-ий КОЗАК

Ти чуєш. Іроде, страшисть,
Бо ми всі разом, чуєш, разом
Тебе скараємо мечем,
Що ти гострив Дитині Божій.

РАЗОМ

Тож згинь навік!
*(Стіною підступають, карають Ірода мечами,
Чорт підхоплює падаючого Ірода)*

1-ий КОЗАК

Злочин не минув безкарно –
Ірод згинув, згинув карно!
*(3-ій Пастушок сидить на стільці.
Стук у двері.)*

ПАСТУШОК

Хто том, хто там?

БІДА *(поволі)*

Я ваша Біда!
Я вас всіх віддавна знаю,
Я вас мучу, пригинаю,
Відбираю вам достатки,
Не лишаю навіть латки,
Сію вам у душі страх:
Сила в мене є в руках!

ПАСТУШОК

Ти, Бідо наша проклята,
Ти на злидні все багата!
Ходиш людям за спиною,
Дружиш, мабуть, з сатаною?!

БІДА *(сміється)*

Лиш один мене би стяв,
Якби в світі панував:
Бог, що вчора народився!
Але Ірод розізлився:
Він ще нині його вб'є –
Ірод мій приятель є!

3-ій ПАСТУШОК

Га-га-га! Спізнилось, люба,
Ірод в Чорта, твого брата,
То й тебе чекає там...
(Виштовхує Біду з хати. Вбігає Жидок.)

ЖИД

Дурна Біда, я не дурний.
Не люблю злидні, люблю гроші.
І вещи маю я хороші.
Малий, малий, та не дурний...
А ще не проч би трохи сісти,
Півдека випити і з'їсти.
(Бігає по хаті, підбігає до столу, щось їсть.)

ЧОРТ

Ух, ух, ух! Я – злий дух.
Я зіпрів, як у жнива.
Ну й тяжезна голова Ірода-царя!
Я її поки доніс, то замучився до краю.
Мабуть, тут я відпочину, десь тут
приятеля маю.
Де ти. Мошечку?

ЖИД

Я тут!

ЧОРТ

Де ти?

ЖИД

Тут я!

ЧОРТ

Де ти?

ЖИД

Тут!

(Жидок з Чортом граються)

1-ий ПАСТУШОК

Гей, ви, чорти і чортенята!
Тікайте геть з цієї хати!

2-ий ПАСТУШОК

Гляньте, браття, світло є!
Як у вікна сильно б'є!

1-ий ПАСТУШОК

Тож до хати запросім,
Хай освітить нам весь дім!
(Входить Ангел із зіркою.)

АНГЕЛ

Хай цей дім добром панує
Хто тут світла потребує?

1-ий ПАСТУШОК

Всім, всім, всім нам гірко!
Засвіти нам, ясна зірко,
І подай нам добру раду,
Тій Біді на смерть за зраду!

АНГЕЛ

На Биду є спосіб певний:
Ум свідомий, ясний, ревний,
Не незгода, а злагода,
Єдність і любов народу,
Не пільма, а лиш просвіта,
Що, як сонце серед літа
Гріє квіти, гріє трави,
Так зігріє душі праві.
І Биду я поконаю,
Світлом я її злякаю.
(змахує рукою в бік Биди.)

3-ій ПАСТУШОК

Мудре слово, добре слово!
Знаєм раду і готово!
Так і там нам говорили
В Вифлеємі Божі сили!
(до Биди)
Забирайся, Бідю, з хати,
Знаєм, чим тебе нагнати! —

1-ий КОЗАК

Нас освітить світло Боже —
І всі біди Переможе!

1-ий і 2-ий КОЗАКИ

У нас є світло у серцях

2-ий КОЗАК

Пізній час, пора рушати,
Треба лиш повіншувати!
В день Різдва Христового
Ми прийшли в ваш дім,
Щоб добра і злагоди
Побажати всім.
Щоб від нас вам, люди,
Додалось тепла,
Бо в цей день Марія Сина зродила!
І зійшла зірниця Божого Дитяти,
І про це ми хочем усім розказати.

1-ий ПАСТУШОК

Українцям нашим побажати волі,
Щоб скосили дружно бур'яни у полі.
А потім зорали і заволочили
І добротне зерно в землю положили.
Хай нашої єдності вороги лякаються:
І ми кажем дружно:
«Христос рождається!»
Віншую Вас, пане господарю,
З Рождеством Христовим!
Щоб вам щастя квітло вінком
малиновим.
Щоб над Вашим домом любов
процвітала.
А у вашім домі слава панувала.
Щоб Ісус із того світа
Слав нам щастя, долю і многії літа!
Христос рождається!
(Всі співають колядку)

